Bedroevend evolutiedebat

J.W. van Meerten

Afgelopen vrijdag verscheen er een interview in het ND met Corien Oranje en Cees Dekker. Daarin stelde Corien Oranje dat ze geschrokken was van de reacties op haar gewijzigde mening (ze vindt nu dat het neodarwinisme de verklaring is voor ons bestaan). Haar werd aangewreven dat ze geen christen meer genoemd kon worden. Het is inderdaad bedroevend om te stellen dat als je het neodarwinisme accepteert je geen christen bent. De mens ziet namelijk aan wat voor ogen is maar God ziet het hart aan, dus het is niet aan ons om een oordeel te vormen over andermans geloof in Jezus Christus.

Maar het is evenzeer bedroevend om simpelweg achter het neodarwinisme aan te lopen alsof het allemaal zonder problemen in het christendom zou passen. Het eerste bedroevende punt zal door iedereen erkend worden, maar waarom het tweede punt (de acceptatie van het neodarwinisme) evenzo bedroevend is, roept mogelijk meer vragen op. Allereerst het theologisch bedroevende punt. Drie consequenties, maar er zijn er veel meer te noemen: Neem de historiciteit van Adam. Adam zorgt voor een stevige verdeeldheid onder theïstisch evolutionisten en het antwoord op de vraag 'Wie was Adam?' is onder hen ver te zoeken. De Schrift is echter helder: Adam en Eva waren het eerste mensenpaar door God geschapen.

Een ander, nog grotere consequentie, die raakt aan het bestaan van ieder mens is het vraagstuk van het kwaad. Waar komt het kwaad vandaan en als God goed is, wat is dan de oorsprong van de zonde. Hoe kan God een schepping waar zaken als dood, ziekte, predatie en massa-uitstervingen al bestaan zeer goed noemen?
Een laatste consequentie die ik noem kan alleen met een moeilijke theologische draai worden weggeredeneerd: Als Jezus verwijst naar een echt bestaand eerste mensenpaar, een echt bestaande Abel en een echt bestaande Noach, heeft Hij dan leugens verkondigd?

Daarom twee vragen aan theologen die het neodarwinisme willen inpassen: als we het wonder van de schepping op grond van de naturalistische wetenschap anders menen te moeten zien, waarom halen we bij de drijvende bijl van Elisa niet gelijk de wet van Archimedes erbij en schieten we het verhaal van de hemelvaart ook niet gelijk aan puin met de zwaartekrachtwet? En in hoeverre mogen we de naturalistische wetenschap, die een voorlopig karakter heeft, laten domineren over onze hermeneutiek?

Waar lees je van de problemen met een dergelijke visie in het interview? Het tweede bedroevende punt is dat het interview enkele karikaturen over creationisten bevat. Zo wordt bijvoorbeeld gezegd dat je als creationist Genesis leest op een 21e-eeuwse manier, als een journalistiek verslag. Dit punt is verre van juist. Het lezen van Genesis door creationisten gebeurt in navolging van de kerk der eeuwen. Ga zo ver terug als je maar wilt en je vindt een dergelijke lezing. Neem bijvoorbeeld William Whiston (1667-1752), hij schrijft: *'De Mozaïsche Schepping is niet een leuk en filosofisch verslag over de oorsprong van alle dingen, maar een historische en waarheidsgetrouwe weergave van de vorming van onze aarde (…)'* De antwoorden van de kerkvaders op het vermeende 'probleem' van de vrouw van Kaïn komen erg overeen met de huidige creationistische antwoorden. Lees bij de zogenoemde Scriptural Geologists uit de achttiende en negentiende eeuw hoe de zondvloed geaccepteerd werd, als een historisch gegeven.

Een laatste bedroevend punt is dat terwijl Oranje en Dekker zeggen dat ze kinderen willen helpen, de kans groot is dat het tegendeel gebeurt. Kinderen, die volgens wetenschappelijk onderzoek sterk teleologisch denken, raken hopeloos in de spagaat wanneer je ze vertelt over het neodarwinisme als Gods scheppingsmechanisme. Als je diverse kinderbijbels openslaat heeft geen enkele daarvan het over een geëvolueerde schepping en dat de mens geëvolueerd is uit een aapachtige. Dat is ook logisch want dat staat niet in de Schrift en wat mij betreft knelt een dergelijke mening aan alle kanten met de Bijbelse boodschap. Het zou eerlijk zijn als de auteurs dat zouden erkennen en dit niet verzwijgen.

J.W. van Meerten, organisator van het symposium *'De waarde van de schepping voor wetenschapsbeoefening en ethiek'* te Opheusden. www.oorsprong.info